

Aan MBZK
Van BFR/BenA en RTM

nota

0. nota voortgang Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2025-0000256089

Datum

8 januari 2025

Opgesteld door

[REDACTED]

Samengewerkt met

Bijlage(n)

2

Aanleiding

Bij de inwerkingtreding van de Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden (UDO) in januari 2023 is toegezegd om (na een jaar) over de voortgang te rapporteren aan de Eerste en Tweede Kamer. De afgelopen periode is er met verschillende stakeholders gesproken over de eerste ervaringen met de UDO. Op basis van deze gesprekken is deze voortgangsbrief geschreven.

Geadviseerd besluit

- De Kamerbrief met daarin de voortgang van de uitvoerbaarheidstoets decentrale overheden te ondertekenen en deze aan zowel de Tweede als Eerste Kamer te verzenden.

Kern

- In de voorliggende Kamerbrief informeert minBZK de Eerste en Tweede Kamer over de voortgang van de UDO zoals toegezegd bij de inwerkingtreding van het instrument in januari 2023. Daarnaast informeert minBZK de Kamers over welke activiteiten zijn ondernomen ter implementatie, wat de eerste ervaringen zijn met de UDO en hoe in de toekomst verder gewerkt zal worden aan de versterking van instrument.
- In het regeerprogramma wordt benadrukt dat een goed georganiseerd en samenwerkend bestuur de basis is voor goede besluitvorming en dat overheden gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de grote opgaven waarvoor Nederland gesteld staat. Dit vraagt om het eerder en beter betrekken van medeoverheden bij de voorbereiding van beleid en wetgeving aan de hand van de UDO. In het regeerprogramma wordt daarom aangekondigd dat BZK de inzet op trajecten in het kader van de UDO vergroot.
- BZK is stelselverantwoordelijk voor de samenwerking tussen rijk, provincies en gemeenten. De UDO is een van de manieren waarop BZK deze stelselverantwoordelijkheid invult. Onder andere door middel van de UDO werken we aan goede interbestuurlijke samenwerking en een sterk bestuur.
- De UDO faciliteert als instrument het gesprek tussen rijk en medeoverheden over taken, ambities, middelen en uitvoeringskracht aan de start van beleidsvormingsprocessen. BZK is hierbij het coördinerend departement voor de UDO als het gaat om gemeenten en provincies. De

Kamerbrief wordt mede namens de minister van Infrastructuur en Waterstaat verstuurd vanuit zijn coördinerende rol bij de UDO met betrekking tot de waterschappen.

- De UDO is een verplichte stap binnen het Beleidskompas, de rijksbrede werkwijze voor het ontwikkelen van beleid, wet- en regelgeving. Er wordt daarom opgetrokken met het ministerie van Justitie en Veiligheid als coördinerend departement met betrekking tot het Beleidskompas.
- In de voortgangsbrief is ook het aanbod toegevoegd om de Eerste en Tweede Kamer ambtelijk en technisch te informeren over de UDO. De commissie BiZa van de Eerste Kamer heeft al geruime tijd aandacht voor de bestuurlijke en financiële verhoudingen tussen Rijk en decentrale overheden, bijvoorbeeld door het organiseren van een deskundigenbijeenkomst, een ROB-adviesaanvraag met betrekking tot een monitor over de stand van de gemeentefinanciën en extra aandacht voor de invoeringstoets als instrument om bij nieuwe wetgeving te kijken naar de financiële effecten en uitvoerbaarheid voor medeoverheden. Het is voorstelbaar dat beide Kamers naar aanleiding van de voortgangsbrief UDO ook graag een ambtelijke toelichting op dit onderwerp ontvangen, daarom is dit aanbod in de brief toegevoegd. Deze ambtelijke handreiking is afgestemd met de parlementaire contactpersoon BZK.

Onze referentie

2025-0000256089

Datum

8 januari 2025

Toelichting

- Kernboodschappen in de Kamerbrief
 - Uit interdepartementale gesprekken blijkt dat sinds de inwerkingtreding van de UDO de medeoverheden vaker eerder in het beleidsvormingsproces worden betrokken. De uitvoeringspraktijk wordt op deze manier vaker vroegtijdig betrokken.
 - De rijksbrede bekendheid van de UDO is echter nog beperkt. De komende periode wordt ingezet op het vergroten van de bekendheid van de UDO bij de verschillende departementen.
- Proces
 - De brief is tot stand gekomen door middel van verschillende interdepartementale gesprekken met beleidsambtenaren over de ervaringen met de UDO. Passages over specifieke UDO-trajecten zijn dan ook afgestemd met de betrokkenen.
 - Ook de koepelorganisaties van de medeoverheden (IPO, VNG, UvW) hebben ter voorbereiding op deze brief hun ervaringen met de UDO gedeeld. Daarnaast is de inhoud van de brief met hen gedeeld en ter feedback voorgelegd.
 - Ten opzichte van de eerste versie van de brief hebben de volgende aanpassingen plaatsgevonden:
 - Het doel van de UDO is verhelderd en expliciet weergegeven in de brief.
 - De bijdrage van de UDO op de impact voor inwoners is toegevoegd in de brief. Hier is meegenomen hoe de UDO medeoverheden helpt om resultaat voor hun inwoners te boeken.
 - Het belang voor uitvoerbaar beleid is, naast de departementen, ook beschreven ten opzichte van de wetgevende functie van de Tweede Kamer. Dit is een uitbreiding ten opzichte van de eerste versie van de brief.

- Er is nogmaals kritisch gekeken naar de positie van de genoemde UDO voorbeelden in de brief.

Onze referentie
2025-0000256089

Datum
8 januari 2025

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1a	Kamerbrief voortgang Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden	Tekenversie Tweede Kamer
1b	Kamerbrief voortgang Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden	Tekenversie Eerste Kamer